

TEBLİĞ

Çevre ve Şehircilik Bakanlığında:

**ATIKSU ARITMA TESİSLERİNDE ÇALIŞAN
TEKNİK PERSONELE İLİŞKİN TEBLİĞ
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 –(1) Bu Tebliğin amacı, atıksu arıtma tesislerinin etkin, verimli ve mevzuata uygun şekilde işletilmesinin sağlanması amacıyla istihdam edilecek teknik personelin nitelikleri, belgelendirilmeleri ile görev, yetki ve sorumluluklarına dair usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 –(1) Bu Tebliğ, 10/7/2018 tarihli ve 30747 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 103 üncü maddesi, 11/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 9 uncu maddesi, 31/12/2004 tarihli ve 25687 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği ve 8/1/2006 tarihli ve 26047 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 –(1) Bu Tebliğin uygulanmasında;

a) A sınıfı tesis: Kentsel atıksular için tasarım nüfusu 10.000 kişiden büyük ileri arıtma tesisleri ile tasarım nüfusu 100.000 kişiden büyük ikincil arıtma tesislerini; atıksu kapasitesi 50 m³/gün’ün üzerinde olan organize sanayi bölgesi ve serbest bölge yönetimleri tarafından işletilen atıksu arıtma tesisleri ile kapasitesi 1000 m³/gün’ün üzerinde olan ve prosesin herhangi bir aşamasında biyolojik ve/veya ileri arıtma yapan münferit sanayi atıksu arıtma tesislerini,

b) Atıksu arıtma tesisi yeterlilik eğitimi: Atıksu arıtma tesisinde çalışacak tesis sorumlusuna atıksu arıtma tesisinin işletilmesi için gereken yeterliliğin kazandırılması amacıyla her sınıf için ayrı müfredat dâhilinde Bakanlıkça düzenlenen eğitimi,

c) B sınıfı tesis: Kentsel atıksular için tasarım nüfusu 2.000 ile 10.000 kişi arasında olan ileri arıtma tesisleri ile 10.000 ile 100.000 kişi arasında olan ikincil arıtma tesislerini ve tasarım nüfusu 100.000 kişiden büyük birincil arıtma tesislerini; sanayiler için atıksu kapasitesi 50 m³/gün’ün altında olan organize sanayi bölgesi ve serbest bölge gibi merkezi atıksu arıtma tesisleri ile debisi 50 ile 1000 m³/gün arasında olan prosesin herhangi bir aşamasında biyolojik ve/veya ileri arıtma yapan sanayi tesislerini ve kapasitesi 1000 m³/gün’ün üstünde olan kimyasal arıtma yapan münferit sanayi atıksu arıtma tesisleri ile sadece fiziksel arıtma yapan enerji üretim tesislerini,

ç) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,

d) Birincil arıtma: Arıtma tesisine giren atıksuyun BOİ₅’inin en az %20 ve askıda katı maddelerin en az %50 oranında gideriminin sağlandığı fiziksel/mekanik ve/veya kimyasal işlem/işlemler ya da diğer işlemlerle arıtılmasını,

e) C sınıfı tesis: Kentsel atıksular için tasarım nüfusu 2.000 ile 10.000 kişi arasındaki birincil ve ikincil arıtma tesisleri ile nüfusu 10.000 ile 100.000 kişi arasındaki birincil arıtma tesislerini; münferit sanayi tesisleri için atıksu kapasitesi 50 m³/gün’ün altında olan prosesin herhangi bir aşamasında biyolojik ve/veya ileri arıtma yapan atıksu arıtma tesisleri ile kapasitesi 1000 m³/gün’ün altında olan kimyasal arıtma yapan münferit atıksu arıtma tesislerini,

f) D sınıfı tesis: Kentsel atıksular için doğal arıtma sistemlerini ve tasarım nüfusu 2000 kişinin altında olan atıksu arıtma tesislerini, münferit sanayi tesisleri için sadece fiziksel arıtma yapan atıksu arıtma tesislerini,

g) Doğal arıtma: Doğal lagünler, havalandırmalı lagünler ile yüzeysel veya yüzeyaltı akışlı yapay sulak alan sistemlerini,

ğ) İkincil arıtma: Atıksuların alıcı ortama deşarj standartlarına uygun olacak şekilde biyolojik arıtma veya diğer proseslerle arıtılmasını,

h) İleri arıtma: İkincil arıtma ile istenilen düzeyde giderilemeyen kirleticilerin fiziksel, kimyasal ve biyolojik olarak giderildiği atıksu arıtma sistemlerini,

ı) İşletme takip çizelgesi: Atıksu arıtma tesisinde günlük yapılan analiz sonuçlarının, çekilen çamur miktarının, çamur kuruluk oranının ve tesisin verimli işletilmesi ile ilgili diğer bilgilerin yer aldığı ve tesis sorumlusu tarafından günlük, haftalık ve aylık olarak hazırlanan çizelgeyi,

i) Kentsel atıksu arıtma tesisi (KAAT): Eysel atıksu ya da evsel atıksuyun endüstriyel atıksu ve/veya yağmur suyu ile karıştıktan sonra bertaraf edildiği arıtma tesislerini,

j) Teknik sorumlu: Üniversitelerin mühendislik ile kimya ve biyoloji bölümlerinden mezun olan kişiyi,

k) Tesis sorumlusu: Sorumlu olduğu atıksu arıtma tesisi/tesislerinin etkin, verimli ve mevzuata uygun şekilde işletilmesinin sağlanması için atıksu ve arıtma çamuru yönetimi konusunda yeterli bilgi ve beceri sahibi olan ve bu Tebliğde yer alan asgari nitelikleri taşıyan kişiyi,

1) Tesis sorumlusu belgesi: Bir örneği Ek-1'de yer alan atıksu arıtma tesislerinde tesis sorumlusu olarak çalışacak kişilerin alması gereken, bu Tebliğde yer alan gereklilikleri yerine getirerek verilen eğitimleri başarıyla tamamlayan kişilere verilen ve beş yıl süre ile geçerli olan belgeyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM **Genel Hükümler**

Genel ilkeler

MADDE 4 – (1) Atıksu arıtma tesislerinin işletilmesinden Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde tanımlanan atıksu altyapı tesisleri yönetimleri sorumludur.

(2) Münferit sanayi tesislerinden kaynaklanan atıksuların mevzuata uygun biçimde arıtılarak bertaraf edildiği atıksu arıtma tesislerinin işletilmesinden ilgili sanayi tesisi tüzel kişiliği sorumludur.

(3) Hizmet alımı yolu ile işletilen atıksu arıtma tesisinde; tesisin işletilmesinden, atıksu altyapı yönetimi tesisi işleten ile müteselsilen sorumludur.

(4) Atıksu arıtma tesisinin hizmet alımı yolu ile işletilmesi durumunda atıksu arıtma tesisinde, 5 inci maddede ve Ek-1'de yer alan Tablo 3'te belirtilen teknik personele ek olarak ilgili altyapı yönetiminin görevlendirdiği ve tesiste tam zamanlı olarak çalışacak bir teknik sorumlunun bulunması zorunludur.

(5) Kentsel ve sanayi atıksu arıtma tesislerinde görev yapacak tesis sorumlularının atıksu arıtma tesisi yeterlilik eğitimi almaları zorunludur.

(6) A ve B sınıfı atıksu arıtma tesisi tesis sorumlusunun, sorumlu olduğu atıksu arıtma tesisinde tam zamanlı olarak çalışması zorunludur.

(7) C sınıfı atıksu arıtma tesisi tesis sorumlusu, bu sınıfa ait en fazla 5 atıksu arıtma tesisinde çalışabilir.

(8) D sınıfı atıksu arıtma tesisi tesis sorumlusu, aynı il sınırları içerisinde olmak kaydı ile en fazla 30 atıksu arıtma tesisinde çalışabilir.

(9) D sınıfı kentsel atıksu arıtma tesislerinde; büyükşehir belediyesi olan illerde atıksu altyapı yönetimi bünyesinde, büyükşehir belediyesi olmayan illerde, mücavir alan sınırları içerisinde atıksu altyapı yönetimi bünyesinde, köylerde ise il özel idaresi bünyesinde bir tesis sorumlusunun istihdam edilmesi zorunludur.

Asgari teknik personel

MADDE 5 – (1) A sınıfı atıksu arıtma tesislerinde asgari bir (1) tesis sorumlusu, bir (1) teknik sorumlu, iki (2) elektrik teknikeri/teknisyeni, iki (2) makine teknikeri/teknisyeni ve bir (1) çevre teknikeri/teknisyeni çalıştırılması zorunludur.

(2) B sınıfı atıksu arıtma tesislerinde asgari bir (1) tesis sorumlusu, bir (1) teknik sorumlu, bir (1) elektrik teknikeri/teknisyeni, bir (1) makine teknikeri/teknisyeni çalıştırılması zorunludur.

(3) C sınıfı atıksu arıtma tesislerinde asgari bir (1) tesis sorumlusu, bir (1) elektrik teknikeri/teknisyeni ve bir (1) makine teknikeri/teknisyenin çalıştırılması zorunludur. İhtiyaca göre bu sınıfa dâhil tesislerde teknik sorumlu da çalıştırılabilir.

(4) D sınıfı atıksu arıtma tesislerinde asgari bir (1) tesis sorumlusu çalıştırılması zorunludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tesis Sorumlusunun Nitelikleri ve Belgelendirilmesi

Tesis sorumlularının asgari nitelikleri

MADDE 6 – (1) Ek-1'in Tablo 1 ve Tablo 2'sinde yer alan sınıflandırmaya göre atıksu arıtma tesislerinde tesis sorumlusu olarak çalıştırılacak personel, aşağıda belirtilen asgari özellikleri sağlar:

a) A sınıfı tesis sorumlusunun asgari özellikleri:

1) Üniversitelerin Çevre Mühendisliği bölümlerinden mezun olmak.

2) İkincil ve/veya ileri arıtma yapan kentsel ve/veya endüstriyel atıksu arıtma tesislerinde toplamda en az beş (5) yıl çalışmış olmak.

3) Atıksu arıtma tesisi yeterlilik eğitimini tamamlayıp eğitim sonunda yapılacak sınavı başarı ile tamamlamış olmak.

b) B sınıfı tesis sorumlusunun asgari özellikleri:

1) Üniversitelerin Çevre Mühendisliği bölümlerinden mezun olmak.

2) İkincil ve/veya ileri arıtma yapan kentsel ve/veya endüstriyel atıksu arıtma tesislerinde toplamda en az üç (3) yıl çalışmış olmak.

3) Atıksu arıtma tesisi yeterlilik eğitimini tamamlayıp eğitim sonunda yapılacak sınavı başarı ile tamamlamış olmak.

c) C sınıfı tesis sorumlusunun asgari özellikleri:

1) Üniversitelerin Çevre Mühendisliği bölümlerinden mezun olmak.

2) İkincil ve/veya ileri arıtma yapan kentsel ve/veya endüstriyel atıksu arıtma tesislerinde toplamda bir (1) yıl çalışmış olmak.

3) Atıksu arıtma tesisi yeterlilik eğitimini tamamlayıp eğitim sonunda yapılacak sınavı başarı ile tamamlamış olmak.

olmak.

ç) D sınıfı tesis sorumlusunun asgari özellikleri:

1) Üniversitelerin Çevre Mühendisliği bölümlerinden mezun olmak.

2) Atıksu arıtma tesisi yeterlilik eğitimi tamamlayıp eğitim sonunda yapılacak sınavı başarı ile tamamlamış

olmak.

Tesis sorumlusu belgesi

MADDE 7 – (1) Tesis sorumlusu belgesi almak üzere atıksu arıtma tesisi yeterlilik eğitimi almak için başvurular Bakanlığa yapılır.

(2) Atıksu arıtma tesisi yeterlilik eğitimi almak üzere yapılan başvurularda istenilen bilgi ve belgeler şunlardır:

a) İletişim bilgileri (adres, telefon, faks, elektronik posta adresi).

b) Eğitim durumunu gösteren diploma veya mezuniyet belgesinin örneği.

c) İki (2) adet vesikalık fotoğraf.

ç) 6 ncı maddede öngörülen atıksu arıtma tesisinde/tesislerinde çalışma deneyimini gösteren resmi belge.

d) Eğitim başvuru ücretinin yatırıldığına ilişkin banka dekontu.

Atıksu arıtma tesisi yeterlilik eğitimi

MADDE 8 – (1) Atıksu arıtma tesisi yeterlilik eğitimi Bakanlıkça yılda en az bir kez düzenlenir.

Belgenin yenilenmesi

MADDE 9 – (1) Atıksu arıtma tesisi yeterlilik eğitimi sonunda yapılan sınavda başarılı olanlara 28/12/2011 tarihli ve 28156 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği kapsamında Bakanlıkça belirlenen ücret karşılığında tesis sorumlusu belgesi verilir.

(2) Tesis sorumlusu belgesi beş (5) yıl süre ile geçerlidir.

(3) Tesis sorumlusu belgesinin geçerlilik süresi dolan kişilerin, belgelerini yenilemek için son geçerlilik tarihinden en az bir ay önce Bakanlığa başvuru yapmaları zorunludur.

(4) Tesis sorumlusu belgesi alıp belgenin geçerlilik süresi boyunca kendi sınıfına ait bir atıksu arıtma tesisinde tesis sorumlusu olarak çalışmayan kişilerin belge yenileme başvurusu yapabilmeleri için atıksu arıtma tesisi yeterlilik eğitimi tekrar almaları gerekir.

(5) Tesis sorumlusu sahip olduğu tesis sorumlusu belgesi ile kendi sınıfı ve alt sınıflardaki atıksu arıtma tesisinde çalışabilir.

(6) Tesis sorumlusu belgesi ile bir atıksu arıtma tesisinde hâlihazırda çalışmakta olan ve bir üst sınıfa ait tesis sorumlusu belgesi almak için başvuru yapan tesis sorumlularının ilgili sınıf için 6 ncı maddede belirtilen asgari özellikleri sağlamaları halinde tesis sorumlusu belgesi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği kapsamında Bakanlıkça belirlenen ücret karşılığında yenilenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tesis Sorumlusunun Görev ve Sorumlulukları

Tesis sorumlusunun görevleri

MADDE 10 – (1) Tesis sorumlusunun görevleri şunlardır:

a) Atıksu arıtma tesisinin etkin, verimli ve çevre mevzuatına uygun bir şekilde işletilmesini sağlamak.

b) Atıksu arıtma tesisi ile ilgili; arıza, çalıştığı halde standartları sağlayamama, kapasite artırımına gidilmesi, faaliyetin geçici veya süreli olarak durdurulması gibi aksaklıkları münferit sanayiler için sanayi tesisi tüzel kişiliğine, organize sanayi bölgesi atıksu arıtma tesisleri, kentsel atıksu arıtma tesisleri ve mevcut yerleşim alanlarından kopuk olarak münferit yapılmış tatil köyü, tatil sitesi, turizm tesisi atıksu arıtma tesisleri için ise ilgili atıksu altyapı yönetimine derhal bildirmek.

c) Atıksu arıtma tesisinin işletilmesi ile ilgili yürütülen çalışmalara ilişkin belgeleri beş (5) yıl süre ile muhafaza etmek.

ç) 25/12/2013 tarihli ve 28862 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarları Yeterlik Yönetmeliği kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirildiğini kontrol etmek.

d) Atıksu arıtma tesisi ile ilgili resmi kurumlarca yapılacak yazışmalarda, istenen her türlü bilgi ve belgeyi temin etmek.

e) Bakanlıkça yapılacak planlı veya haberli denetimler sırasında atıksu arıtma tesisinde hazır bulunmak, istenen bilgi ve belgeleri sağlamak.

f) Atıksu deşarjı konulu çevre izni işlemleri ile ilgili süreçleri çevre görevlisi ile birlikte takip etmek.

g) Atıksu arıtma tesisinin modernizasyonu ve geliştirilmesi ile ilgili çalışmalarını takip etmek.

ğ) Kentsel atıksu arıtma tesisleri, organize sanayi bölgesi atıksu arıtma tesisleri ve mevcut yerleşim alanlarından kopuk olarak münferit yapılmış tatil köyü, tatil sitesi, turizm tesisi atıksu arıtma tesislerinde günlük, haftalık ve aylık işletme takip çizelgelerini hazırlamak ve ilgili raporları aylık olarak atıksu altyapı yönetimine sunmak.

h) Münferit sanayi atıksu arıtma tesislerinde günlük, haftalık ve aylık işletme takip çizelgelerini hazırlamak ve

ilgili raporları aylık olarak ilgili sanayi tesisi tüzel kişiliğine sunmak.

1) Atıksu arıtma tesisinin faaliyetine ilişkin bilgi ve belgeleri Bakanlıkça kurulacak izleme sistemine zamanında girmek.

i) 22/3/2015 tarihli ve 29303 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri Tebliği kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirildiğini kontrol etmek.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Denetim ve Yaptırım

Denetim

MADDE 11 – (1) Atıksu arıtma tesisinde tesis sorumlusu olarak çalışan personelin tesis sorumlusu belgesine sahip olup olmadığı, atıksu altyapı yönetimlerinin ve tesis sorumlularının bu Tebliğ kapsamında görevlerini yerine getirip getirmediği ve tesis sorumlusu belgesinin geçerliliği Bakanlık tarafından denetlenir.

Yaptırım

MADDE 12 – (1) Atıksu arıtma tesisinde, 5 inci maddede ve Ek-1’in Tablo 3 ve Tablo 4’ünde belirtilen asgari sayı ve nitelikte personeli bulundurmayan atıksu altyapı tesisleri yönetimine Çevre Kanununun 20 nci maddesi kapsamında yaptırım uygulanır.

(2) 10 uncu maddede tanımlanan yükümlülüklerini yerine getirmeyen tesis sorumlusunun tesis sorumlusu belgesi bir (1) ay süre ile askıya alınır.

(3) Tesis sorumlusu belgesinin ilk askıya alındığı tarihten itibaren bir (1) yıl içerisinde belgesi ikinci kez askıya alınan kişinin tesis sorumlusu belgesi iptal edilir. Bu kişiler bir (1) yıl süre ile yeniden tesis sorumlusu belgesi başvurusunda bulunamazlar.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Atıksu altyapı tesisi yönetimleri, mevcut atıksu arıtma tesislerinde bu Tebliğin yayımlandığı tarihten itibaren üç (3) yıl içerisinde Ek-1’de yer alan Tablo 3 ve Tablo 4’te tanımlanan asgari sayı ve nitelikte personeli çalıştırmakla yükümlüdür.

(2) A ve B sınıfı atıksu arıtma tesislerinde; bu Tebliğ kapsamında, tesis sorumlusunun çevre mühendisi olması şartının aranmadığı durumlarda teknik sorumlunun çevre mühendisi olması zorunludur.

Mevcut personel

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Bakanlıkça verilen atıksu arıtma tesisi işletmesinde karşılaşılan sorunlar ve çözüm yolları eğitimini almış kişilere, bu Tebliğin yayımlandığı tarihten itibaren 6 ay içinde başvurmaları halinde 6 ncı maddede yer verilen deneyim koşullarını sağlamaları durumunda çevre mühendisi olma şartı aranmaksızın, atıksu arıtma tesisi yeterlilik eğitimi ve sınavından muaf tutularak tesis sorumlusu belgesi verilir.

(2) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla mevcutta bir atıksu arıtma tesisini işletmekte olan ve üniversitelerin lisans programlarından mezun kişilere, 6 ncı maddede yer verilen deneyim koşullarını sağlamaları ve 3 (üç) yıl içerisinde atıksu arıtma tesisi yeterlilik eğitimi başarı ile tamamlamaları durumunda çevre mühendisi olma şartı aranmaksızın, çalışmakta oldukları atıksu arıtma tesisleri için tesis sorumlusu belgesi verilir.

(3) Bu madde kapsamında verilen tesis sorumlusu belgeleri, 9 uncu maddede belirtilen şekilde başvuru yapılması halinde sadece aynı sınıfa ait tesis sorumlusu belgesiyle yenilenir.

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.

Eki için tıklayınız.